

૭૦૨/૧,૩૧૦ બોયાસણવાસી શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા (પૂર્વ કસોટી - ૧૮ જૂન, ૨૦૧૭)

(સમય : બપોરે ૨ : ૦૦ થી ૫ : ૦૦)

સત્સંગ પ્રાજ્ઞ - ૧ : પ્રેશનપત્ર - ૨

નોંધ :- જમણી બાજુએ આપેલા અંક જે તે પ્રેશનના ગુણ દર્શાવે છે.

(કુલ ગુણ : ૧૦૦)

વિભાગ - ૧ : 'પ્રલ્બદ્વિદ્યાના અમૂલ્ય ગ્રંથો' - તૃતીય આવૃત્તિ, જૂન - ૨૦૧૩

પ્રેશન. ૧ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. [૮]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. સર્વાવતારના અવતારી સર્વોપરી ભગવાન

- (૧) સર્વોપરી અને સર્વાવતારના અવતારી ને સર્વ કારણના કારણ સ્વામીને સમજવા.
- (૨) આંદોં બેઠા સત્તા પણ સર્વને જાણીએ છીએ.
- (૩) જે અક્ષરધામને વિશે મૂર્તિ છે તે જ આ પ્રગટ મહારાજ છે.
- (૪) હું તો ભૂત, ભવિષ્ય ને વર્તમાન એ ગ્રાણે કાળને વિશે સર્વ કિયાને જાણું છું.

૨. વચનામૃતની પ્રમાણભૂતતાના અન્ય પુરાવાઓ : અદિતીય શ્રોતાગણ

- (૧) મજિનરામ (૨) સ્વયંપ્રકાશનાંદ સ્વામી
- (૩) શ્રીધરાનંદ સ્વામી (૪) રામચરણદાસ સ્વામી

૩. શ્રીજમહારાજનું કલ્યાણકારી જીવન

- (૧) અમે આ હિન્દુભક્તો સહિત જીવોના કલ્યાણના અર્થે પ્રગટ થયા છીએ.
- (૨) પરમેશ્વરના ભક્ત છે તેને અર્થે અમારો દેહ પણ શ્રીકૃષ્ણપર્ણ કરી રાખ્યો છે.
- (૩) તમારા સત્સંગી અન્નવસ્ત્રે કરીને દુઃખી ન થાય.
- (૪) મને લાખ લાખ વીંછીનું દુઃખ થાઓ.

૪. સાધના વિષયક સૂત્રાત્મક ઉપદેશ

- (૧) મનમાં ભજન કરતાં શીખવું. (૨) આપણે સંતના છીએ પણ માયાના નથી એમ માનવું.
- (૩) મનને મારવું પણ તેનું કહું ન કરવું. (૪) વ્યવહાર છે તે કરવો ને મને કરીને જુદા રહેવું.

પ્રેશન. ૨ નીચે આપેલા પ્રેશનોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૬]

૧. પ્રલ્બદ્વિદ્યાના પર્યાયરૂપે શાનું નિરૂપણ છે ?

૨. શ્રીપુરમાં નીલકંઠવક્ષિયે ક્યા પ્રલોભનનો ત્યાગ કર્યો ?

૩. સારંગપુર : ૫ માં મુક્તાનંદ સ્વામીએ ક્યો પ્રેશન પૂછ્યો છે ?

૪. ટોપોવાળા અંગ્રેજ અફસરના દાખાતની વાતમાં સ્વામી શું કહે છે ?

૫. દીનાનાથ ભહુને શાના કેટલા શ્લોક કંદસ હતા ?

૬. શ્રીજમહારાજે ધૂધૂબાજ માર્ગ ચલાયો છે, પણ ક્યો સિદ્ધાંત મૂકી દીધો નથી ?

પ્રેશન. ૩ પ્રમાણ પરથી વિષયનું શીર્ષક આપો. [૬]

ઉદાહરણ :- ગ. મ. ઉપ - 'આ મારી સર્વ ઈન્દ્રિયોની કિયાને વિશે મને આત્માનું ક્ષણમાત્ર પણ વિસ્તરણ થતું નથી.'

ઉત્તર :- શ્રીજમહારાજનું હિન્દુ વ્યક્તિત્વ - વિચારશીલતા

૧. 'સત્સંગ તે શું જે, મોટા એકાંતિકને હાથ જોડવા.....'

૨. 'અમે પ્રત્યક્ષ નજરે જોઈને તમને આ વાત કહી છે.'

૩. જીવને ભગવાનના સાધુ ધર્મ, જ્ઞાન, વૈરાગ્ય, ભક્તિ, મહિમા, ઉપાસના એ સર્વ ગુણ આપે છે.

૪. "ત્યાર પછી માધ માસમાંય, કરું પારાકૃદ્ય કહેવાય; ચાંદ્રાયણ એકાદશી લઈ, સર્વ પ્રત કરું છું હું સર્દ."

૫. "કરોડ રૂપિયા દેતાં પણ આ વાતું મળે નહિ."

૬. "સુખિયા રહેવાને અર્થે સાંખ્યવિચાર શીખવો."

પ્રેશન. ૪ નીચે આપેલા વિષયો ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (પંદરેક લીટીમાં) [૧૦]

૧. વચનામૃત ગ્રંથનું સ્વરૂપ અથવા

૨. વચનામૃત : સમન્વયાત્મક તત્ત્વજ્ઞાન.

૩. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની સેવાભાવના

અથવા

૪. 'સ્વામીની વાતોની મહત્ત્વ' અને 'વાતોનું સામર્થ્ય'

પ્રેશન. ૫ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (પચ્ચીસ થી ત્રીસ લીટીમાં) [૧૦]

૧. 'સ્વામીની વાતો'માં સાધનાનું સ્પષ્ટ શબ્દચિત્ર અને ઘેરેની સ્પષ્ટતા

૨. પ્રલ્બદ્વિદ્યાની મહત્ત્વ અને આવશ્યકતા

(પાછળ જુઓ)

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ દ્વારા કરવામાં આવેલ પૂર્વ કસોટીના

આ આયોજનમાં મેં જાતે વર્ગમાં (બેઠકંડિંડમાં) હાજરી આપીને "સત્સંગ પ્રાજ્ઞ-૧-૨"

પરીક્ષા આપી છે અને નીચેની વિગતો મેં સાચી ભરેલી છે તે આપ જાણશો.

તારીખ મહિનો વર્ષ

પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ :-

પરીક્ષા આપી તે તારીખ અને સમય :-

પરીક્ષાર્થીની સહી :-

નોંધ :- ફક્ત વર્ગમાં હાજર રહેલા પરીક્ષાર્થીઓએ જ ભૂત્યા વગર આ હાજરીસ્લીપ કાપીને, તેમાં માંયા મુજબની વિગતો ભરીને, તેમના કેન્દ્ર વ્યવસ્થાપકને પરત આપવાની છે. ફક્ત હાજર પરીક્ષાર્થીઓની જ સ્વીપો ભેગી કરીને, પૂર્વ કસોટીના અહેવાલમાં ભરીને, સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ ખાતે પરત જમા કરાવવાની છે. (અધૂરી વિગત ભરેલી હાજરીસ્લીપ માન્ય નહીં ગણાય)

- વિભાગ - ૨ : 'શાસ્ત્રીજ મહારાજ' વિસ્તૃત જીવનચરિત્ર ભાગ - ૧ - સાતમી આવૃત્તિ, ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૪
- પ્રશ્ન. ૬ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (નીસેક લીટીમાં) [૧૨]
૧. શાસ્ત્રીજ મહારાજે ઉપાસના પ્રવર્તન માટે સહેલાં કષો ('ઉપાધિની શરૂઆત : પ્રથમ વનવાસ' થી 'વરતાલનો દરવાજો છોડશો નહિ' સુધીના જ પ્રસંગો)
 ૨. વિદ્ધતા અને સાધુતાનો સુમેળ શાસ્ત્રીજ મહારાજ ('મહારાજ અંદ મારી બેગા જ છે' થી 'આવા તો મહુવાના પ્રાગ્ય ભક્ત હતા' સુધીના જ પ્રસંગો)
 ૩. નીડર અને સ્પષ્ટવક્તા સ્વામીશ્રી ('ભાગવતી દીક્ષાનો અપૂર્વ મહોત્સવ' થી 'વડોદરામાં વિદ્યાભ્યાસ' સુધીના જ પ્રસંગો)
- પ્રશ્ન. ૭ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (દરેક ટૂંકનોંધમાં પાંચેક લીટીના બે પ્રસંગો લખવા) [૮]
૧. યજ્ઞપુરુષદાસજીએ સ્વીકારેલો સેવા ધર્મ ('ભાગવતી દીક્ષાનો અપૂર્વ મહોત્સવ' થી 'દ્વારાનું બંડ' સુધીના જ પ્રસંગો)
 ૨. નિજ આશ્રિતોના રખેવાળ સ્વામીશ્રી ('ઉકાળો ગળ્યો ને મોળો છે' થી 'મહાપુરુષદાસજીનો અક્ષરવાસ' સુધીના જ પ્રસંગો)
 ૩. મુક્તયાજ આશાભાઈની જનક વિદેલી જેવી સ્થિતપ્રકષતા.
- પ્રશ્ન. ૮ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રસંગ વર્ણવી મનન લખો. (પ્રસંગવર્ણન આઠક લીટીમાં તથા મનન ચારેક લીટીમાં લખવું) [૧૨]
૧. "દરબાર ફંસુભાએ ઉંકો માર્યો"
 ૨. હોકા-પાણીના ચોરે પ્રબચારીનું મંડળ
 ૩. મારો જન્મ મંદિર કરવા સારુ જ છે.
 ૪. મગનભાઈને ધામમાં મોકલીને આવું છું.
 ૫. શ્રીજ તથા પુત્રો
- પ્રશ્ન. ૯ નીચે આપેલાં પાત્રોમાંથી કોઈ પણ એક પાત્રના પ્રસંગો વર્ણવી વ્યક્તિત્વનું આલેખન કરો. [૮]
૧. અંબારામ ભગત ('ક્યાં સુધી રહેશો તમે છાના' થી 'સંકલ્પી ભગત' સુધીના જ પ્રસંગો)
 ૨. કુંજવિહારીપ્રસાદ ('સત્સંગમાં સુધુપ્તિ અવસ્થા' થી 'આંશદમાં ઐતિહાસિક નિર્ણય' સુધીના જ પ્રસંગો)
- વિભાગ - ૩ : 'સ્વામીની વાતો' - વીસમી આવૃત્તિ, સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૩
- પ્રશ્ન. ૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૪]
૧. સત્સંગમાં શું (કઈ) વાત થાય છે ?
 ૨. મોટા સંતની દિન્દિ કેના પર થાય છે ?
 ૩. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના મતે ક્યાં સુખ કે શાંતિ નથી ?
 ૪. કોણે કોણે એમ કર્યા વગર છૂટકો નથી ?
- પ્રશ્ન. ૧૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બેના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (પાંચેક લીટીમાં) [૬]
૧. ખરેખસું જ્ઞાન થાય ત્યારે શું થાય ?
 ૨. સ્વામિનારાયણે પૃથ્વી પર કયા પાંચ પગ રોષ્યા છે ? તે કેવા છે ?
 ૩. ભગવાન નિરંતર રાજ કેમ રહે ?
- પ્રશ્ન. ૧૨ નીચે આપેલા કોઈ પણ બેના દિશાંત અથવા પ્રસંગ વર્ણવી તેનો સિદ્ધાંત લખો. (કુલ આઠક લીટીમાં) [૬]
૧. શાસ્ત્રાના શબ્દની આંતિ પડી છે.
 ૨. સલાટે કંધું : કેવી મૂર્તિયું કાઢી આપું ?
 ૩. મદારીનું દિશાંત અને સિદ્ધાંત
- પ્રશ્ન. ૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર અભ્યાસકમની 'સ્વામીની વાતો'નું પ્રમાણ આપી સમજવો. (આઠ થી દસ લીટીમાં) [૪]
૧. હરખા પટેલે પગ ધોઈને આવવાની આજ્ઞાનો બંગ કર્યો તો સાધુ પાસે બેસવા ન મળ્યું.
 ૨. પોતાના સરખી કરીને જાણે પુરુષોત્તમની કાયા રે.
 ૩. બૂઢા ધાધલની વાતો સાંભળીને વસ્તા ખાચરને મહારાજના સ્વરૂપમાં સંશય થઈ ગયો.
 ૪. જ્યાં જુએ ત્યાં રામજી બીજું ન ભાસે રે....

* * *

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ધ્યાન પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૧૬ જુલાઈ, ૨૦૧૭ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાણાં જોરીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે 'લહિયા', 'ઓમ્ રાઈટર' કે 'અન્ય વ્યક્તિ' દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકાંકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસકમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેલ્ફોન, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

અગત્યારી જહેરાત : તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની દર્શાવેલી [website - link](http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx) પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રેશનપત્રો તથા તેના ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશો તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશો. <http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>